

Dzięki Dandolo kontynuuję rodzinną tradycję

Jan Zabieglik

Po raz pierwszy wyścig otwierający sezon na Służewcu, Nagroda Dandolo - Handicap Otwarcia (wcześniej był to Handicap Otwarcia), został rozegrany w 2005 roku, a na stałe do corocznego planu gonitw wszedł trzy lata później, gdy gospodarzem toru został Totalizator Sportowy. Fundatorem nagród honorowych w tej gonitwie jest od początku Janusz Szweycer, drugi właściciel ogiera Dandolo (pierwszym przez dwa lata był Stanisław Guła).

Jest Pan obecny na wyścigach, najpierw jako właściciel, a następnie również hodowca, od 21 lat. Dlaczego właśnie Dandolo, a nie na przykład Pański derbista Montbard z 2004 roku został patronem tej ważnej gonitwy?

Usilnie zabiegałem o nagrodę imienną upamiętniającą Dandolo, ponieważ był wspaniałym koniem, godnym takiego uhonorowania (w 30 startach na Służewcu wygrał 9 razy, 6 razy drugi i tylko dwukrotnie nie zajął płatnego miejsca). Poza tym był to mój pierwszy, własny koń, w dodatku wyścigowy, a ja wcześniej

miałem do czynienia wyłącznie z końmi sportowymi. Między innymi w Studenckim Klubie Jeździeckim w Wólce Węglowej uprawiałem ujeżdżenie i skoki. Prawdę mówiąc, wyścigi mało mnie wtedy interesowały, choć w drugiej połowie lat 70. zaglądałem od czasu do czasu na Służewiec z moim ówczesnym kolegą z biura architektonicznego - Stanisławem Gułą.

Pamiętam, że wolnych sobót jeszcze nie było, a kolega Stanisław tego dnia w pracy od rana studiował... program wyścigowy. W dodatku wpadł na przewrotny pomysł, że skoro jeżdżę na koniach, to potrafię także typować na podstawie ich wyglądu podczas prezentacji na padoku. Oczywiście, mi się najbardziej podobały te n ajwiększe, które jak się zwykle okazywało, najczęściej zamykały pole. Musiał sporo przegrać, żeby przestać o mnie myśleć ja ko o potencjalnej żyłce złota.

Przeskoczmy teraz o kilkanaście lat. Ja w międzyczasie najpierw w 1980 roku wyjechałem na kontrakt do Libii, a potem od 1985 roku przez siedem lat mieszkałem i pracowałem w swoim zawodzie architekta w Australii, w Melbourne. Wtedy odwiedzałem czasami tamtejszy, wspaniały tor wyścigowy Flemington, a już obowiązkowo w dniu rozgrywania słynnej na cały świat gonitwy Melbourne Cup, który jest w stanie Victoria dniem wolnym od pracy.

Po powrocie do Polski w 1992 roku założyłem własne biuro projektowe i od czasu do czasu spotykałem się ze Stanisławem Gułą zawodowo (był wtedy prezesem podobnej firmy). Jesienią 2001 roku Stanisław niespodziewanie zadzwonił do mnie z propozycją, czy nie chciałbym zostać współwłaścicielem trzyletniego Dandolo. Nie wiedziałem, że mój kolega, po sprywatyzowaniu stajni na Służewcu w 1994 roku, został jednym z pierwszych prywatnych właścicieli koni wyścigowych. Jego stajnia „Natolin” liczyła, już nie pamiętam dokładnie, ale chyba z osiem koni. Bardzo mnie propozycja Stanisława zainteresowała, więc zapytałem żonę, co myśli na ten temat, a ona odpowiedziała: „Jeżeli chcesz mieć konia - to go kup, ale całego, a nie połowę!”. I tak zrobiłem. Byłem wtedy ciemny jak tabaka w rogu, jeśli chodzi o wyścigi, ale do dziś jestem wdzięczny koledze Gule, że nieoczekiwanie zaszczepił we mnie nową pasję, zapewniając zastrzyki wyścigowej adrenaliny na wiele lat - bo trwa to do dzisiaj!

Fot. Monika Metza-Jodłowska.

Bronisław Szweycer z ogierem Ten, zwycięzcą Nagrody Prezydenta w 1926 r. Fot. z archiwum Janusza Szwycera.

Jak przebiegała kariera trenowanego przez Macieja Janikowskiego Dandolo, który startował w barwach Pańskiej stajni „Faust” przez trzy sezony w latach 2002-2004?

Była, jak dla mnie, niesamowita. Czuję się dzieckiem szczęścia, bo oto ten bardzo urodziwy, ale przez dwa wcześniejsze sezony przeciętny, jeśli chodzi o wyniki (wygrał jedną gonitwę jako dwulatek i dwie w wieku trzech lat), skarogniady koń, w 2002 roku zwyciężył już w trzech wyścigach. Najpierw drugiej i następnie pierwszej grupy, a potem kategorii B (Przedświta) i był ponadto drugi w Pink Pearla (kat. B). Wystartował też w Bratysławie w Central European Breeder's Cup Mile, zajmując 4 miejsce w stawce 10 koni.

Jednak dopiero w wieku pięciu lat pokazał pod Tomaszem Dulem, co potrafi. Zaczął od drugiego miejsca w biegu o Nagrodę Golejewka. Następnie po nieoczekiwanie słabszym starcie (4. miejsce w Haracza), wygrał z rzędu dwie nagrody kategorii A, Rzecznej i Syreny, był drugi w Korabia i Mosznej, a na koniec czwarty w Central European Breeder's Cup Mile w Budapeszcie w stawce ośmiu koni.

W 2004 roku Dandolo jako sześciolatek zaczął sezon od wygrania Nagrody Jaroszkówki. Potem w czerwcu pojechaliśmy do Bratysławy na Turf Galę, gdzie w biegu o Nagrodę Scottish Rifla na 1800 m był trzeci na osiem koni. Startował jeszcze w trzech gonitwach pozagrupowych: Rzecznej (drugi), Syreny (piąty) i Mosznej (trzeci).

We wrześniu pojechaliśmy do Pragi na Velką Chuchlę, gdzie w Velkiej Cenie Prahy wystartował na swym koronnym dystansie 1600 m. Był już chyba jednak zmęczony sezonem i daleką podróżą, bo ten występ nie był udany. Zajął 7. miejsce w stawce 10 koni. Dlatego po tym wyścigu wysłałem go na wakacje do pensjonatu pod Warszawą, z padokami i pastwiskami. Odwiedzałem go kilka razy w tygodniu i jeździliśmy sami na jesienne spacerunki. Planowałem dla niego już emeryturę i rekreację, czyli

dożywotnią labę i odpoczynek. Niestety, te plany zburzył tragiczny wypadek.

Pięcioletni Gryphon, który w październiku ub. Roku wygrał pod dż. Sanzharem Abaevem Nagrodę Korabia, jest wielką nadzieją Janusza Szweycera i trenera Macieja Janikowskiego na sezon 2023. Fot. Monika Metza-Jodłowska

Jak do niego doszło?

Choć upłynęło już 18 lat, pamięć o tamtym zdarzeniu jest dla mnie wciąż bolesna. Późnym wieczorem 2 stycznia 2005 roku dostałem telefon, że Dandolo po ucieczce z padoku (spłoszyły go chyba fajerwerki noworoczne) został uśpiony na szosie, gdzie wpadł pod samochód i doznał złamania kręgosłupa. Jakby było mało tego nieszczęścia, blisko dwa miesiące później, 25 lutego,

jak obuchem w głowę uderzyła mnie wiadomość o tragicznej śmierci najlepszego polskiego dżokeja w latach 1989 - 2004, nazywanego „Królem toru”, Tomasza Dula, który zginął tragicznie w wypadku samochodowym pod Warką.

Był to wielki wstrząs dla całego środowiska wyścigowego. Na pogrzebie w Pyrach żegnały Tomka tłumy i przybrany w czarną derkę i także ogłowie kary koń.

Pamiętam o Tomaszu Dulu - dżokeju i przyjacielu, któremu zawdzięczam bardzo wiele. Miał wielką wiedzę o koniach i wyścigach. Bardzo lubił Dandolo, o czym często publicznie mówił. Wygrał dla mnie na nim oraz na Montbardzie wszystko, o czym marzyłem ja ko właściciel koni. Pamięć o nim staram się utrzymać, fundując także trofea honorowe w biegu jego imienia, Memoriale Tomasza Dula, w pierwszym dniu wyścigowym w sezonie.

Dandolo i Tomasz Dul po biegu o Nagrodę Jaroszówki. Fot. z archiwum Janusza Szweycera.

Dlaczego pańska stajnia nosi nazwę „Faust”? Czy może nawiązuje do tytułowego, pertraktującego z diabłem bohatera dramatu Goethego?

Być może, ale na to pytanie mógłby odpowiedzieć tylko mój stryjeczny dziadek Bronisław Szweycer (zmarł w 1953 roku), hodowca i właściciel stajni odnoszącej sukcesy na Polu Mokotowskim w dwudziestoleciu międzywojennym. Oczywiście wiedziałem o nim i jego koniach sporo z opowieści rodzinnych, ale dopiero kiedy stałem się właścicielem Dandolo, zainteresowałem się bliżej tą historią.

Bronisław Szweycer - jeden z dwóch braci mojego dziadka Janusza Szweycera, pochodził z Rzeczycy koło Rawy Mazowieckiej, ukończył studia rolnicze w Instytucie Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Puławach i gospodarował na otrzymanym od ojca majątku Kuflew, koło Mińska Mazowieckiego. Od 1920 roku był członkiem Towarzystwa Zachęty do Hodowli Koni w Polsce. Należał do grona założycieli toru na Służewcu.

Z koni Bronisława Szweycera najbardziej spodobał mi się ogier Faust, który po wygraniu w 1929 roku Nagrody Produce był bitym faworytem Derby, ale przegrał krótko z Madrytem. W tym samym roku zwyciężył także w St. Leger, a w następnym w biegu o Nagrodę Prezydenta. Stryjeczny dziadek otrzymał wtedy po raz drugi puchar z rąk prezydenta Ignacego Mościckiego (pierwszą Nagrodę Prezydenta wywalczył dla niego w 1926 roku ogier Ten). W sumie Faust wygrał 10 razy w 19 startach. Dodam jeszcze, że barwy mojej stajni są takie same, jak Bronisława Szweycera.

II wojna światowa spowodowała jednopokoleniową przerwę w „końskich sprawach” w mojej rodzinie, ale wierzę, że ją nadrabiam, bo mój syn Janusz wraz z moimi wnukami Januszem i Konstantym lubią konie. Towarzyszą mi często w odwiedzinach w stajni i na wyścigach.

Po zakupie Dandolo dokupił Pan w 2002 roku w Mosznej wspomnianego już Montabarda, dwa lata później jego półsiostkę Maderę oraz wspólnie z Ryszardem Rogalskim Tetriksa z Jarosławki w 2003 roku. Po trzech sezonach obecności na wyścigach stał się Pan prawie potentatem na Służewcu. Dziecko szczęścia?

Trochę tak było, bo przecież oprócz Dandolo bardzo dobrymi końmi okazały się oba wymienione ogiery. Zakup Montbarda był pomysłem trenera Janikowskiego. Chodził za mną i mówił: „Moja oaksistka, wspaniała Magenta, urodziła ogierka po Llandlafie, musimy jechać do Mosznej i musisz go kupić!”. Wczesną wiosną 2002 roku pojechaliśmy więc do stadniny Moszna i stałem się właścicielem drugiego folbluta. Z Montbardem powtórzyła się historia Fausta z 1929 roku. Też wygrał Nagrodę Iwna i był bitym faworytem Derby i też był... d rugi w celowniku, za Królową Śniegu! Ale ja miałem więcej szczęścia niż Bronisław Szweycer,

Janusz Szweycer z derbistą Montbardem.
Fot. z archiwum Janusza Szwycera.

gdyż klacz, która wyprzedziła Montbarda o 1,5 długości, ostro finiszując, zajęła wcześniej drogę biegnącemu na drugim miejscu Domusowi i Komisja Techniczna przesunęła ją za niego, czyli na trzecie miejsce, a pierwsze przyznała mojemu koniowi! Myślę, że Montbard pewnie by kentrował w Derby 2004, ale w biegu o Nagrodę Iwna, który wygrał z przewagą kilku długości, bieżnia była bardzo twarda i „rozbił się na łopatki”. Jeszcze w dniu Derby był naświetlany i masowany.

Nagrodę Iwna wygrał także z przewagą rok później Tetriks, ale w Derby był tylko czwarty. Od tamtej pory nie lubię tego wyścigu. Uważam, że trzy tygodnie pomiędzy nim i Derby, to zbyt krótki okres, by najlepsze konie, d ające z siebie wszystko w wyścigu, zdążyły w pełni zregenerować siły. Nie jest to regułą, ale zwycięzcy Produce częściej przegrywają niż wygrywają gonitwę o błękitną wstęgę. Są to przecież jeszcze rozwijające się, młode konie.

Wytrwał Pan jako właściciel i hodowca na wyścigach, choć po początkowych kilku tłustych latach, przyszło następnych kilkanaście raczej chudych, gdy Pańskie konie wygrywały najwyżej jeden lub dwa wyścigi w sezonie. Co spowodowało, że nie upadł Pan na duchu?

Przede wszystkim cierpliwość i przekonanie, że wygrywanie nagród, zwłaszcza pozagrupowych, to tylko wyjątkowa wisienka na torcie i że jeśli nas stać na posiadanie koni, to trzeba się cieszyć już z samego uczestnictwa w wyścigowym misterium. Na szczęście ja nigdy nie szedłem ławą na torze. Miałem w sezonie najwyżej dwa, trzy biegające konie i przez kilkanaście lat tylko jedną klacz hodowlaną. Dużo mi pomógł i pomaga swoją wiedzą oraz radą Maciej Janikowski, którego uważam za jednego z najlepszych trenerów w historii Służewca. On wierzy w moją szczęśliwą gwiazdę, a ja wierzę w niego. A poza tym przyjaźnimy się i mamy do siebie zaufanie.

Można powiedzieć, że w ostatnich kilku latach coś się ruszyło i idzie ku lepszemu. W sezonach 2018/19 nasz wspólny z trenerem Makfire był w dziewięciu startach dwukrotnie pierwszy, cztery razy drugi i po raz pierwszy od 14 lat, po czwartym miejscu Tetriksa, mogłem się cieszyć, że koń, tym razem mojej współwłasności, zajął płatne, piąte miejsce w Derby.

W ubiegłym roku ten wynik powtórzył mojej własności Gryphon, który ma już na koncie pięć zwycięstw w 14 startach (w tym dwa w kategorii B, Nemana - 2020 i Korabia - 2022) oraz pięć drugich

miejsc w pozagrupowych gonitwach: Pink Pearla, Korabia (2021), Golejewka, Widzowa i Prezesa Totalizatora Sportowego (2022). Obaj z trenerem mamy nadzieję, że w tym roku, w wieku pięciu lat, osiągnie jeszcze lepsze rezultaty.

Czy tylko Gryphon będzie w tym roku reprezentował stajnię „Faust”?

Mam jeszcze trzyletniego Moonrakera, potomka Madery, która od zeszłego roku jest matką w stadninie koni trakeńskich w Jadamowie i wiosną, pod okiem nowego hodowcy, pana Tomasza Olędzkiego, urodzi pierwszego swojego źrebaka trakeńskiego - do sportu.

Moonraker jako dwu latek biegał dwa razy i raz zajął płatne miejsce. Bardzo dobrze się teraz rozwija i ciekaw jestem, co pokaże w wieku trzech lat. W przyszłości chciałbym, żeby trafił do sportu, jak wcześniej jego półbrat Moonshine.

Czyli nie zapomniał Pan o swej pierwszej końskiej pasji?

Sport jeździecki jest mi nadal bliski. Mam dużą satysfakcję, że mojej hodowli, urodzony w 2010 roku Moonshine (Fly to the Stars - Madera po In Camera), zrobił w sporcie karierę. Sprzedałem go po sezonie w wieku trzech lat panu Mikołajowi Reyowi, prowadzącemu w Bołędzinie koło Krakowa stajnię sportową, specjalizującą się w treningu WKKW. Przydzielił on go trenującemu u niego juniorowi Michałowi Hyckiemu. Zaczynając od najniższych konkursów, para Hycki - Moonshine doszła dzisiaj do kadry Polski seniorów w WKKW, biorąc udział w najwyższej trudności międzynarodowych zawodach klasy CCI 4* w Polsce i za granicą, po drodze zaliczając dwukrotnie udział w Mistrzostwach Świata Młodych Koni w WKKW w Lion d'Angers we Francji. Kibicuję tej parze gorąco. Jej sukcesy są dowodem na to, że folblut po karierze wyścigowej ma szansę osiągnąć dobre wyniki w sporcie.

Bardzo dziękujemy za rozmowę.